

## Що означає спадкування за правом представлення?

Особливим випадком спадкування є спадкування за правом представлення, передбачене ст. 1266 Цивільного кодексу України. Суть його, зокрема, в тому, що внуки, правнуки спадкодавця спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові, бабі, дідові, якби вони були живими на час відкриття спадщини; племінники спадкодавця спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові (сестрі, братові спадкодавця), якби вони були живими на час відкриття спадщини. Наприклад, успадковуючи в порядку права представлення, внуки (правнуки) закликаються до спадкування разом зі спадкоємцями першої черги. При розподілі спадкового майна вони ніби представляють своїх батька та (або) матір, що померли раніше. При цьому вони виступають як безпосередні спадкоємці спадкодавця, а не як спадкоємці тих осіб, яких вони «представляють». Онукам і правнукам спадкодавця порівну належить та частка, яка б переходила за законом до їхніх батьків, що померли до відкриття спадщини.

Спадкування за правом представлення - це спадкування за законом, яке передбачає появу у певних спадкоємців права на спадкування за умови смерті до відкриття спадщини того з їхніх родичів, хто був би спадкоємцем. Таким чином, його власні спадкоємці ніби представляють у спадкових відносинах особу, яка б одержала права на спадкування, якби була живою на час відкриття спадщини.

До числа спадкоємців за правом представлення належать: 1) внуки спадкодавця - спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові, тобто синові, дочці спадкодавця; 2) прабаба, прадід спадкодавця - спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім дітям, тобто бабі, дідові спадкодавця; 3) племінники спадкодавця - спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові, тобто сестрі, братові спадкодавця; 4) двоюрідні брати та сестри спадкодавця - спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові, тобто тітці, дядькові спадкодавця.

Якщо право на спадкування за правом представлення виникає на користь кількох осіб, частка у спадщині розподіляється між ними порівну. Наприклад, після смерті спадкодавця претензії на спадщину за законом заявили: два сини спадкодавця та три онуки (сини померлого раніше сина спадкодавця). Спадщина розподілятиметься таким чином:  $\frac{1}{3}$  - на користь першого сина;  $\frac{1}{3}$  - на користь другого сина; по  $\frac{1}{9}$  ( $\frac{1}{3}$  від  $\frac{1}{3}$ ) - на користь кожного з трьох онуків спадкодавця.

Норма частини четвертої коментованої статті про те, що при спадкуванні по прямій низхідній лінії право представлення діє без обмеження ступенів, означає, що у разі смерті до відкриття спадщини дітей спадкодавця, право на спадкування переходить до їхніх дітей (онуків спадкодавця), у разі смерті до відкриття спадщини онуків спадкодавця, право на спадкування

отримають їхні діти (правнуки спадкодавця), у разі смерті до відкриття спадщини правнуків спадкодавця - їхні діти (праправнуки спадкодавця) і т. д.

Секретар судових засідань  
Оратівського районного суду  
Вінницької області



Ставничий С.А.